

Vildi ikki lata røntgenlækna kanna sjúklingarnar

Røntgenlækni úr Havn, sum kom til Tvøroyrar at kanna sjúklingar á sjúkahúsinum har, fekk ikki loyvi frá yvirlækninum at gera kanningar. Hann mátti aftur til Havnar!

Stríð hevur tikið seg upp um nakrar røntgenkanningar á sjúkahúsinum á Tvøroyri í farna mánaða, sum ongantið vóru gjørdar orsakað av ósemju millum yvirlæknin á sjúkahúsinum og ein røntgenlækni í Havn. Tá røntgenlæknin kom til Tvøroyrar henda dagin, fekk hann ikki loyvi frá yvirlækninum at gera kanningar, tí hesin m. a. vildi ikki lata røntgenlækninum holi og amboð til at gera kanningar.

Ósemjan, sum stóð við allan dagin, endaði við tí, at røntgenlæknin noyddist av sjúkahúsinum og aftur til Havnar uttan at hava fingið gjørt kanningar. Røntgenlæknin hevur seinni boðað sjúkahússtjóranum frá støðuni, og spurningurin verður nú viðgjørdur í sjúkahússtjóranum.

SOSIALURIN hevur kannað gongdina henda dagin í janúar mánaða har á sjúkahúsinum.

Fýra sjúklingar

Tað var 20. janúar, at ein yvirlækni á røntgendeildini í Havn

skuldi suður til Tvøroyrar at gera røntgenkanningar.

Henda dagin vóru tað fýra sjúklingar, sum skuldu kannast. Seinni komu sjei mans á sjúka-

húsið, sum ynsktu at verða kannaðir, so teir kundu fáa tuberklakort. Tveir av teimum fóru skjótt avstað aftur, meðan hinir fimm, sum allir vóru frá

Hvalba, fegnir vildu hava tuberklakort, tí teir skuldu við flogfari til Noregs nakrar dagar seinni, har teir skuldu við skipi.

Sjúkasystirin sjúk

Yvirsjúkasystirin á sjúkahúsinum kom til arbeiðis kl. 8.00 um morgunin. Men tann sjúkasysturin, sum røntgenlæknin skuldi brúka hevði ringt og sagt frá, at hon var sjúk, og at hon tí ikki kundi koma til arbeiðis.

Yvirsjúkasystirin, sum annars skuldi havt fri, ringdi so til eina sjúkasystur, sum hevði fri, og bað hana koma á røntgendeildina í staðin. Sjúkasystirin segði seg vilja gera hetta og koma beinanvegin. Yvirlæknin frætti hetta og gav sjúkasystirini avboð. Men sjúkasystirin vildi kortini koma á sjúkahúsið, tí yvirsjúkasystirin hevði biðið hana um tað.

Tá sjúkasystirin var komin á sjúkahúsið, bað yvirlæknin hana

fara heimaftur. Hon skuldi ikki arbeiða á røntgendeildini, segði hann. Men um hon ikki legði í at fara heimaftur, so kundi hon hjálpa sær uppi á operatiónsgongdini.

Sjúkasystirin, sum varð boðsend, var nú í iva um, hvat hon skuldi gera og spurdi tí yvirsjúkasystirina til ráðs. Yvirsjúkasystirin visti hana til røntgenlæknin, sum bað hana gera sum yvirlæknin á sjúkahúsinum vildi tað.

Spurdi, hvat teir vildu

Yvirlæknin hevði beinan vegin, tá hann kom á sjúkahúsið, spurt sjúklingarnar, ið skuldu kannast av røntgenlækninum, hvat teir vildu. Yvirlæknin segði, at hann sjálvur skuldi gera kanningar, hóast røntgenlæknin segði honum og sjúklingunum, at teir vóru vistir til ein røntgenlækna fyri at verða kannaðir.

Yvirlæknin svaraði tá røntgenlækninum, at eingin lækni hevði rætt til at visa nakran til røntgenkanningar á hesum sjúkahúsinum uttan hann sjálvur.

Vildi ikki tosa við sjúkahússtjóran

Røntgenlæknin ringdi til sjúkahússtjóran og segði honum frá støðuni. Stjórin bað um at tosa við yvirlæknin, men hann nektaði at koma til telefonina.

Røntgenlæknin var seinni inni hjá yvirlækninum, meðan hesin viðgjørdi ein sjúkling og spurdi, um hann ikki kundi brúka røntgenina til gjøgnumlýsing av sjómønnum, tá yvirlæknin kortini ikki brúkti hana. Men yvirlæknin gav noktandi svar.

Sjómenninir vóru illa við av hesum og søgdu seg vilja kæra um atburðin hjá sjúkahússtjóranum.

Fjarrit frá ríkisumboðnum

Røntgenlæknin var seinni upp ringdur av sjúkahússtjóranum, har hann boðaði frá, at ríkisumboðsmaðurin hevði sent snarfjarrit til yvirlæknin við boðum um, at røntgenlæknin skuldi hava røntgendeildina at arbeiða í í seinasta lagi kl. 13.00 henda dagin.

Sjómenninir, sum nú høvdu biðið leingi, søgdu seg vilja biða hesa løtuna aftrat. O. u. hálvan tíma frammanundan at deildin skuldi verða tøk, spurdi røntgenlæknin yvirlæknin, um hann fekk loyvi til at brúka røntgendeildina kl. 13.00. Yvirlæknin bað tá røntgenlæknin fara út.

Fimm minuttir eftir ásettu tíð — kl. 13.05 — spurdi røntgenlæknin yvirlæknin aftur, hvussu tað var vorðið. Men yvirlæknin gav ikki spurningin um beinleiðis svar.

Av sjúkahúsinum

Við hesum fóru sjómenninir, sum vóru komnir til kanningar um morgunin heimaftur, uttan at vera kannaðir.

Ög røntgenlæknin fór av sjúkahúsinum stutt eftir, at yvirlæknin hevði givið seinasta svarið!

Frá tuberklæstøðni í Havn

Eitt dapurt sekstiára minni

Eingin veit á morgni at siga, hvar hann á kveldi gistir. Hetta orðatakið er gamalt, men tað verður gjøgnum allar tíðir endurtikið orsakað av hendingum bæði á sjógvi og landi. Ferð eftir ferð verða vit mint á, at eingin kennir dagin fyrr enn sólin fer niður. Ein vetrarmorgun í Føroyum er mangan bæði myrkur og ófýsin, soleiðis var hin 13. februar 1915 í Sandvík. Ein rótan av landsynningi inn á fjørðin — rættiligt óhógv í sjónum.

Gjøgnum allar tíðir er ein ylvur farin gjøgnum feroyingin, tá ið røpið »Grindaboð« hevur ljóðað. Líkamikið, hvar menn hava verið staddir í bø, haga ella í bjørgum, so hava teir lagt alt verk niður, tá ið teir hava hoyrt hesi boð. Farið varð á støðina at fáa bátarnar avstað, men somikið brim var, at flotast mátti eftir lögum.

Ög var ungur og vildi sleppa í bát, men faðir min vildi ikki, hann segði, far tú heldur inn á sandin og lær teg at skera á háls. Ikki var veður at koma við bát úr øðrum bygðum, tí komu hvalbingar til gongu. Teir tóku

bátar úr Sandvík og fóru beinan vegin yvir til grindina. Sandvíksingar góvu teimum ávaring og bóðu teir ikki fara ovanlagt inn, tí lógvin er lúrin og brýtur ótíliga langt út. »Feigdin dregur mannin«. »Fátt kann feigum forða«.

Eitt óðiligt brot — seksmannafarið »Stálhestur« og fýramannafarið »Falkur« fóru eftir endanum, vóru ikki færr fyrri at reisa seg fyrri brotinum.

Ein triði báturin seksmannafarið »Ørnin« var líka við at fara sama veg, men teir høvdu fingið ein 2 skins hval í bátin, og gav hann studning í botnin á bátinum. Tað bjargaði teimum. Ein sorgarleikur uttan líka fer fram.

Fimtan reystir menn berjast við brim og deyða uttan vón um bjarging. Tann elsti av monnum kom á kjøl og sat har góða løtu, meðan brotini dundu á hann. Tað var eitt váðaverk hjá báti at leggja inn á lonna, men hvat verður ikki gjørt, tá tað ræður um at bjarga liv. Seksmannafarið »Kjógvinn« legði á og kom sum ein ørvur gjøgnum brotini líka inn á sandin fullur av sjógvi. Teir tømdu bátin og

løgdu út aftur, men máttu koma aftur á sandin. Band varð tikið um stavnin, teir lögdu út aftur øðru ferð, og tá eydnaðist at taka mannin av kjølinum. Tá komu teir aftur á sandin í øllum góðum. Tað vóru góðir svimjarar millum teir, ið fórust, men hvat kundi maður gera í slíkum brimi, hvar hvalirnir brutu livandi langt niðan á sandin.

Fyrsti partur av sorgarleikunum er lokin. Ein deyðatøgn fall yvir bygðina. — Öll fóru at spyrja eftir sinum — hvør er deyður, og hvør er á livi?

Grindin doyði, eingin hugsaði um fongin, ið komin var, men bert um sorgarleikin, ið fram er farin.

Jógvan Hansen í Sandvík yrkti ein vakran sálum um hesa hending.

»Det var en årle morgenstund, før alle vågnet var af blund, at Gud sit under vise lod og sendte os en gave god«.

Havið gevur nógv, men tekur mangan margfalt aftur.

Menn komu úr allari oynni, tá grindin var deyð, tað bleiv eingin gleði, eingin frøi — eingin —

rómur, sum vanligt er í grindavási. Allir menn álvarsamir — andlitsdregini samkensluborin. Veðrið bliðkaði, sum so mangan, tá ið havið hevur tikið sitt.

Tað doyðu 3 menn úr Sandvík og 11 úr Hvalba.

Dagarnir blivu daprir í longri tíð í Sandvík, tí alt varð gjørt fyrri at bjarga um beinini á teimum, ið fórust og royna at fáa teim kirkjugarð. Nót varð kastað, dreggjað um allan fjørðin, kortini bleiv tað, sum tað stendur í áðurnevnda sálm.

»Men seks i havet endnu er og savnes af dem, de har kær, der smuldrer deres legem hen, men Gud han velbevarer dem«.

Minnisvarði stendur oman fyrri kirkjugarðin í Sandvík. Á honum stendur: »Minni um kapparnar, ið lótu liv i grindadrápinum í Sandvík 13. februar 1915. So nevnt teirra«.

Hetta man vera størsta varlukka, ið farin er fram í Føroyum — nærmast sagt fyrri durunum. Harrin grøðir øll sár.

Sofus Pedersen